

Patiënteninformatie

Methotrexaat bij de Ziekte van Crohn

Uw MDL-arts (maag-, darm-, leverarts) heeft u methotrexaat voorgeschreven voor de behandeling van de Ziekte van Crohn. Om dit medicijn goed te kunnen gebruiken is het belangrijk dat u er een aantal dingen over weet. In deze folder kunt u meer lezen over het medicijn methotrexaat, de werking, de mogelijke bijwerkingen en hoe het medicijn wordt toegediend.

Lees behalve deze folder ook de bijsluiter van de apotheek.

Behandeling Ziekte van Crohn met methotrexaat

Bij patiënten met de Ziekte van Crohn zijn veranderingen in de werking van het afweersysteem vastgesteld. De exacte oorzaak is niet bekend. Er wordt ondermeer verondersteld dat het afweersysteem overactief reageert op bacteriën die zich in de darm bevinden. Sommigen noemen de Ziekte van Crohn een auto-immuunziekte: een ziekte waarbij het afweersysteem de lichaamsweefsels niet herkent als lichaamseigen en ze daarom probeert stuk te maken. Vast staat dat de klachten worden veroorzaakt door uit de hand gelopen afweerreacties die ontstekingen van de darmwand veroorzaken. Methotrexaat is een middel dat de celdeling in het lichaam remt. In lage doseringen onderdrukt methotrexaat het afweersysteem en remt zo de darmontstekingen.

Methotrexaat is een krachtig geneesmiddel, een cytostaticum. Het is oorspronkelijk in de kankergeneeskunde en reumatologie gebruikt, maar in veel hogere doseringen dan bij de Ziekte van Crohn. Schrik dus niet van eventuele bijsluiters welke niet door ons zijn verstrekt. Deze gaan er soms van uit dat de gebruiker een bepaalde vorm van kanker heeft. Indien methotrexaat een gunstig effect heeft, kunt u het langere tijd blijven gebruiken. Als het bij u niet blijkt te werken, of als u te veel last heeft van bijwerkingen, kan u in overleg met uw arts besluiten het gebruik van methotrexaat stop te zetten.

Gebruik samen met andere geneesmiddelen

Over het algemeen kunt u methotrexaat in combinatie met bijna alle geneesmiddelen gebruiken. U kunt methotrexaat **niet** samen gebruiken met sommige antibiotica, onder andere Cotrimoxazol (Bactrimel en trimethoprim.) Deze medicijnen worden meestal

gebruikt bij long- en blaasontsteking. Deze middelen kunnen de werking van methotrexaat versterken en zo bijwerkingen geven.

Vertel uw huisarts en specialist altijd welke geneesmiddelen u gebruikt.

Wijze van toedienen

Methotrexaat wordt toegediend door een injectie onder de huid van het bovenbeen of van de buik, op een vaste dag, 1x in de week. De meeste mensen kunnen leren dit zelf te doen. De maag-, darm- leververpleegkundige kan u of uw naaste dit leren. Naast methotrexaat krijgt u foliumzuur tabletten voorgeschreven. Foliumzuur is een vitamine, ook wel B11 genoemd. Deze neemt u elke dag in, met uitzondering van de dag dat u de methotrexaat injectie toedient. Door het gebruik van foliumzuur neemt een deel van de bijwerkingen van methotrexaat af.

Mogelijke bijwerkingen

Helaas heeft het niet bij iedereen een gunstig effect en kan methotrexaat bijwerkingen veroorzaken. Om dit medicijn te gaan gebruiken moet er een afweging worden gemaakt tussen de nadelen en de voordelen ervan. In de bijsluiter die u van de apotheek zal ontvangen staan alle bijwerkingen vermeld die ooit zijn voorgekomen. Dit kan een vertekend beeld geven. Daarom staan hieronder alleen de meest voorkomende bijwerkingen genoemd, en bijwerkingen die soms voor kunnen komen.

Onder bijwerkingen verstaan wij ongewenste of niet bedoelde effecten die kunnen optreden. De meest voorkomende bijwerkingen zijn maag- en darmklachten zoals misselijkheid, braken, en een verminderde eetlust. Daarnaast hebben mensen soms last van een ontsteking van het mondslijmvlies of tandvlees.

In sommige gevallen heeft u;

- Verhoogde vatbaarheid voor infecties zoals griep, bronchitis, long- of blaasontsteking; dit komt omdat methotrexaat de
- aanmaak van nieuwe bloedcellen onderdrukt. Er kan ook bloedarmoede ontstaan.

- Stornissen in de werking van uw lever, hier merkt u meestal niets van. Wel kan dit worden aangetoond door bloedonderzoek.
- Kortademigheid of veel hoesten, dit kan wijzen op een longafwijking ten gevolge van de methotrexaat.
- Na langdurig gebruik ontstaat soms schade aan de lever, nieren of longen. Deze worden daarom goed gecontroleerd.

Neem zo spoedig mogelijk contact op met de MDL verpleegkundige via 0251 265312 of via mdl@rkz.nl bij:

- kortademigheid of veel hoesten
- erge keelpijn in combinatie met koorts
- hoge koorts, boven 38,5 C
- regelmatig terugkerende bloedneuzen
- opvallend snel optreden van blauwe plekken.
- uitgebreide ontsteking van het mondslijmvlies

Controles

Om eventuele stoornissen in de werking van de lever en in de aanmaak van het bloed in een vroeg stadium te ontdekken, wordt uw bloed regelmatig onderzocht. Dit gebeurt de eerste periode meestal elke twee weken. Hierna ongeveer om de drie maanden.

Het effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Methotrexaat heeft over het algemeen geen invloed op de vruchtbaarheid. Bespreek met uw behandelend MDL-arts als u een zwangerschap overweegt, of als u zwanger bent. Methotrexaat kan afwijkingen veroorzaken bij het ongeboren kind. Daarom mag u tijdens een zwangerschap **geen** methotrexaat gebruiken. Vrouwen die zwanger willen worden moeten minimaal **zes maanden** voor een eventuele zwangerschap stoppen met het gebruik van methotrexaat. Ook mannen die methotrexaat gebruiken dienen **zes maanden** voor een beoogde zwangerschap van hun partner met dit medicijn te stoppen.

Het is dus belangrijk om tijdens het gebruik van methotrexaat een betrouwbaar anti-conceptiemiddel te gebruiken!

U mag methotrexaat niet gebruiken als u borstvoeding geeft. Het is namelijk nog niet bekend of het risico's heeft voor uw kind.

Aanvullende informatie

- Als u een operatie moet ondergaan kan het wenselijk zijn om een week voor en na de operatie geen methotrexaat te gebruiken. Dit is afhankelijk van het soort operatie. Overleg daarom met uw MDL-arts en met uw chirurg.
- Wees voorzichtig met alcoholgebruik. In combinatie met het gebruik van methotrexaat is de kans groter dat u stoornissen in de werking van de lever krijgt. Neem daarom niet meer dan 1 alcoholconsumptie per dag.
- Bewaar geneesmiddelen zorgvuldig, buiten het bereik van kinderen.

Contact

Als u vragen heeft of iets wilt overleggen, kunt u op werkdagen contact opnemen met de Maag-, darm-, leververpleegkundige, via 0251-265312 of via mdl@rkz.nl.

Rode Kruis Ziekenhuis

Redactie: Afdeling Communicatie en Afdeling MDL

Vondellaan 13

1942 LE Beverwijk

Foto: Robert Koelewijn - JuistInBeeld.nl

T : +31 (0) 251 26 5555

W : rkz.nl

/RKZ.BrandwondencentrumBeverwijk

/RodeKruisZH

/company/rode-kruis-ziekenhuis

Zorg van de Zaak

Het RKZ maakt deel uit van het Zorg van de Zaak Netwerk.